มาดูแลสุขภาพ... ด้วยพืชสมุนไพร กันดีกว่า

ปัจจุบันเรามักได้ยินเรื่อง "สมุนไพร" กันบ่อยมากขึ้น ไปที่ไหนก็จะเห็นมุมอาหารสุขภาพที่ผลิตจากพืชผักสมุนไพรของไทยแทรกซึมอยู่ทุกหนแห่งและหารับประทานได้ง่ายขึ้น อาจเป็นเพราะคนในยุคปัจจุบันเริ่มตระหนักเห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของสมุนไพรกันมากขึ้น...

การดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพร

ผศ.ดร.นุชนาถ มั่งคั่ง
คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
ประธานในพิธี

บรรยากาศช่วงเข้าขณะลงทะเบียน

เทรนด์การดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพรไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เพิ่งเกิด เพราะที่จริงแล้วการดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพรนั้นมีมาแต่โบราณ เป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน เพียงแต่อาจถูกลืมเลือนไปบ้างด้วยวิทยาการทางการแพทย์สมัยใหม่ที่ก้าวเข้ามามีบทบาทในการรักษาโรคของมนุษย์เราได้อย่างรวดเร็วทันใจมากกว่าการรักษาด้วยพืชสมุนไพรนั่นเอง แต่ในปัจจุบันการดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพรได้กลับเข้ามามีบทบาทในการรักษาสุขภาพ รักษาโรค และได้รับความสนใจจากผู้คนที่ใส่ใจในการดูแลรักษาสุขภาพแบบธรรมชาติเพิ่มมากขึ้นทุกวัน

สำหรับโครงการร้าน Farmer Shop ซึ่งดำเนินการโดย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็เป็นอีกหนึ่งโครงการที่ให้ความใส่ใจในเรื่องการดูแลสุขภาพของผู้บริโภคมาโดยตลอด อันจะเห็นได้จากการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ผลิตจากวัตถุดิบธรรมชาติ ปลอดสารพิษ เข้าร่วมโครงการหลายร้อยรายการ อีกทั้งยังมีการจัดบู๊ทจำหน่ายอาหารมังสวิรัติเพื่อสุขภาพ ที่ผลิตจากพืชผักปลอดสารพิษอยู่เนืองๆ และเนื่องในโอกาสที่โครงการร้าน Farmer Shop ได้ดำเนินการเข้าสู่ปีที่ 3 ในปีนี้ จึงได้ทำการคืนกำไรให้แก่ลูกค้า ทั้งคณาจารย์ บุคลากร และนิสิต ในประชาคมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยการจัดให้มีการบรรยายพิเศษเรื่อง ***"การดูแลสุขภาพด้วยพืชสมุนไพร"*** ณ อาคารปฏิบัติการ คณะเศรษฐศาสตร์ โดยเชิญวิทยากร คุณหมอโกศล สิงห์ทอง ทีมแพทย์ทางเลือกจากวัดไร่ขิง มาเป็นผู้ให้ความรู้ในครั้งนี้ ซึ่งผู้เขียนเองก็เป็นหนึ่งในสมาชิกร้าน Farmer Shop จึงมีโอกาสเข้าร่วมฟังการบรรยายที่มีประโยชน์ในครั้งนี้ด้วย และได้นำเรื่องราวดีๆ ในวันนั้นมาถ่ายทอดสู่เพื่อนผู้อ่านวารสารคนสหกรณ์ได้อ่านกันในวันนี้

เช้าตรู่ของวันพุธที่ 20 กุมภาพันธ์ 2556 ผู้เขียนเดินทางไปยังอาคารปฏิบัติการ คณะเศรษฐศาสตร์ มก. เมื่อลงทะเบียนพร้อม

รับเอกสารเรียบร้อยแล้ว น้องๆ เจ้าหน้าที่ได้เชิญเข้าห้องประชุม ด้านในห้องมีทั้งอาจารย์ บุคลากร และนิสิต นั่งอยู่เกือบเต็มพื้นที่แล้ว เมื่อถึงเวลาตามกำหนดการ พิธีกรจึงเชิญ ***ผศ.ดร. นุชนาถ มั่งคั่ง คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์*** ขึ้นกล่าวเปิดงาน ซึ่งท่านเองก็เป็นผู้หนึ่งที่ให้ความสนใจในเรื่องอาหารจากพืชสมุนไพรเป็นอย่างมาก รวมถึงคนครอบครัวของท่านเองด้วย จึงเห็นว่าการจัดบรรยายในครั้งนี้เป็นประโยชน์แก่ประชาคมคณะเศรษฐศาสตร์และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นอย่างมาก พร้อมหวังว่าในปีต่อไปทีมวิทยากรจะได้กลับมาให้ความรู้และติดตามผลจากการบรรยายในครั้งนี้ว่าได้ผลหรือไม่ นอกจากนี้ยังได้ขอบคุณ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท หัวหน้าโครงการร้าน Farmer Shop ที่ได้จัดให้มีการบรรยายในครั้งนี้ขึ้น และกล่าวขอบคุณคุณหมอโกศล สิงห์ทอง และทีมงาน ที่สละเวลาเพื่อมาบรรยายในวันนี้

จากนั้น **คุณหมอโกศล สิงห์ทอง** จึงได้เริ่มให้ความรู้ในเรื่องของการดูแลสุขภาพ ท่านบอกว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดูแลสุขภาพของคนเรา นั่นคือ *"การรับประทานอาหารที่ถูกต้องตามธาตุเจ้าเรือน"* ซึ่งธาตุเจ้าเรือนนั้นประกอบไปด้วย ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม และธาตุไฟ ถ้าเรากินอาหารตามธาตุเจ้าเรือนได้แล้วจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพมาก และจะสามารถรักษาด้วยพืชสมุนไพรอย่างได้ผล เนื่องจากพืชสมุนไพรเป็นการบำบัดรักษาอย่างยั่งยืนแต่จะต้องใช้เวลาระยะหนึ่งจึงจะเห็นผล ซึ่งแตกต่างจากยาแผนปัจจุบันที่เป็นการรักษาโรคได้อย่างรวดเร็วทันใจ

สำหรับเรื่องการกินผัก-ผลไม้ ก็ควรกินตามสี โดยสีของผัก-ผลไม้ จะช่วยบ่งบอกการแก้ไขอาการเจ็บป่วยต่างๆ อธิเช่น *ผัก-ผลไม้สีแดง* (เช่น พริกแดง น้ำมะเขือเทศ แตงโม ทับทิม) จะช่วยป้องกันเกี่ยวกับมะเร็งปอด และช่วยบำรุงปอด *ผัก-ผลไม้สีม่วง* (เช่น ดอกอัญชัน องุ่น) จะป้องกันโรคหัวใจ ช่วยบำรุงหัวใจ *ผัก-ผลไม้สีเขียว* (เช่น คะน้า ใบชะพลู) ช่วยให้วิตามินบี บำรุงระบบหัวใจให้ทำงานได้ดีขึ้น *ผัก-ผลไม้สีส้ม* (เช่น ฟักทอง) ช่วยคุ้มครองป้องกันกระเพาะอาหารกรดไหลย้อน *ส่วนผัก-ผลไม้สีขาว* (เช่น ถั่วงอก ผักกาดขาว น้ำเต้าหู้) จะช่วยเรื่องความดันโลหิต เป็นต้น

นอกจากนี้สิ่งที่ควรแก้ไขควบคู่กับการรับประทานอาหารตามธาตุเจ้าเรือน นั่นคือ การออกกำลังกายโดยคุณหมอแนะนำให้ทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อในช่วงที่ร่างกายเป็นอิสระอย่างมากที่สุด ซึ่งก็คือในช่วงเวลาของการอาบน้ำ เพื่อช่วยบำบัดอาการปวดตามข้อ กระดูก หัวไหล่ บั้นเอว และน่อง โดยให้ปฏิบัติตามท่าต่างๆ ดังนี้

ท่าที่ 1 ยืดแขนไปข้างหน้า นิ้วมือประสานกัน หงายมือออกนอกตัว ค่อยๆ ดึงเข้าตัวระดับหน้าอก แขนตั้งฉากเสมออก จากนั้นให้ดันออกอย่างเร็วจนสุดแขน ทำซ้ำจำนวนรอบเท่าอายุตนเอง ท่านี้เป็นการบริหารปอดและหัวใจ

ท่าที่ 2 ประสานมือ หงายฝ่ามือออก ยกขึ้นเหนือหัวให้สุดแขน เหยียดแขนตรงเหนือหัว แล้วสะบัดไปด้านหลังเหนือหัวให้สุด ปล่อยมือลงแล้วจึงยกขึ้นใหม่ ทำซ้ำเท่าอายุ ท่านี้จะช่วยบำบัดอาการคอเคล็ด ไหล่ติด ตกหมอน และลมในหูจะโล่ง

ท่าที่ 3 ประสานมือข้างหลังด้านล่าง

อาหารสมุนไพรประจำธาตุเจ้าเรือน
ดิน น้ำ ลม ไฟ

ธาตุดิน (ค.ค., พ.ย., ธ.ค.)	ธาตุน้ำ (ก.ค., ส.ค., ก.ย.)	ธาตุลม (เม.ย., พ.ค., มิ.ย.)	ธาตุไฟ (ม.ค., ก.พ., มี.ค.)
ควรรับประทาน รสฝาด หวาน มัน และเค็ม	ควรรับประทาน รสเปรี้ยว	ควรรับประทาน รสเผ็ดร้อน	ควรรับประทาน รสขม เย็น จืด
ผัก กระถิน ผักหวาน ขจร ตะคอ ยอดฟักทอง ผักกระโดน บวบ	ผัก มะยม มะกอก มะดัก ระแวง ผักคื่น มะเขือเครือ	ผัก ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย พริกไทย โหระพา กระทือ ข้างพลู	ผัก ผักบุ้ง ตำลึง กระเจด สายบัว มะระ มะรุม มะเขือ ผักกาด
ผลไม้ มังคุด ฝรั่ง เงาะ เนื้อก ฝักทอง ถั่ว ต่างๆ	ผลไม้ มะนาว ส้ม สับปะรด มะยม มะดัน กระท้อน มะเขือเทศ	ผลไม้ ลูกจันทน์	ผลไม้ แตงโม มันแกว พุทรา แอปเปิ้ล
เครื่องดื่ม น้ำอ้อย มะพร้าว ส้ม ตาลสด มะตูม ฝรั่ง น้ำลูกเดือย แห้ว	เครื่องดื่ม น้ำมะนาว มะเขือเทศ สับปะรด มะเฟือง กระเจี๊ยบ	เครื่องดื่ม น้ำขิง ตะไคร้ ข่า กานพลู	เครื่องดื่ม น้ำแตงโม บัวบก ใบเตย เก๊กฮวย
อาการเจ็บป่วย ปวดเมื่อย	อาการเจ็บป่วย โรคที่เกี่ยวกับโลหิต	อาการเจ็บป่วย โรคที่เกี่ยวกับลม หน้ามืด ความดันโลหิต	อาการเจ็บป่วย อ่อนเพลียง่าย ควรบำรุงร่างกายให้แข็งแรง
ยาบำบัดอาการ ปดวิธาตุ ประพันธ์ ศกุลตลา ชิมพวัน	ยาบำบัดอาการ ยาบำรุงเลือด วาสิฐฐี ดอกคำฝอย	ยาบำบัดอาการ ยาลม - ยาหอม โกมล ขนงศักดิ์	ยาบำบัดอาการ ศุภชัฐ เพียรพิริ

อาหารสมุนไพรประจำธาตุเจ้าเรือน (ดิน น้ำ ลม ไฟ)
***ที่มา: จากหนังสือสมุนไพรวัดไร่ขิง**

สาธิตท่าบริหารร่างกาย

ช่วงบั้นเอว แล้วยกขึ้น ทำซ้ำเท่าอายุ ท่านี้ช่วยบำบัดอาการปวดเอว และลดไขมันหน้าท้อง

ท่าที่ 4 กรณีมีอาการปวดส้นเท้า ปลายเท้า ปวดน่อง ให้ยืนตรงแยกเท้าเล็กน้อย แล้วเขย่งปลายเท้าให้สุด นับ 1-10 แล้วปล่อยลง ท่านี้จะช่วยทำให้นิ้วเท้าและปลายเท้าคลายตัว และส่วนอื่นๆ จะตึง กล้ามเนื้อโคนขาจะคลาย ถ้าทำประมาณ 1 เดือน จะมีกล้ามเนื้อดีขึ้นไม่ปวดใต้น่อง หัวไหล่ บั้นเอว ใต้น่อง จะดีขึ้น และอาการปวดส้นเท้าเมื่อมีรอบเดือนจะไม่ปรากฏอีก และอนาคตจะไม่เป็นโรคเก๊าท์ด้วย

ท่าบริหารทั้งหมด หากทำต่อเนื่อง 3 สัปดาห์ จะเห็นผลต่อร่างกายอย่างชัดเจนต่อไปอีกเป็นปี โดยจะช่วยให้กล้ามเนื้อไม่อุดตัน หินปูนไม่เกาะ ช่วยให้ทรวดทรงดี

เคล็ดลับเพิ่มเติม: กรณีหายใจไม่สะดวก เมื่ออาบน้ำให้ใช้นิ้วชี้ถูกที่ร่องจมูกเริ่มจากบริเวณปีกจมูกขึ้นไปเฉียงๆ ผ่านดั้งจมูก ให้ทำทั้ง 2 ข้างซ้ายขวา ส่วนอาการหูอื้อ ให้ใช้ปลายนิ้วบี้บริเวณใบหู วนรอบๆ ใบหู 2 ข้าง และสำหรับอาการปวดต้นคอ ให้ใช้มืออ้อมมาที่ต้นคออีกด้านหนึ่งมาถูวนบริเวณต้นคอให้ทำทั้งสองข้าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราสามารถทำได้ตลอดเมื่อมีโอกาส ไม่ต้องรอเวลา

นอกจากเรื่องการเลือกกินอาหารและการออกกำลังกายแล้ว ต่อไปเป็นเรื่องของการนอน คุณหมอโกศล บอกว่า **ให้นอนตามนาฬิกาชีวิต** ซึ่งเป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่ทำตามได้ยาก ดังนั้นหากทำไม่ได้จึงต้องมีวิธีแก้ไขทางอื่น นั่นคือให้เลือกกินผักผลไม้หรืออาหารทดแทนกัน เพราะพืชผักผลไม้จะช่วยทดแทนสิ่งที่เราบกพร่องได้ โดยต้องเลือกรับประทานอาหารที่ไม่มีสิ่งปลอมปน เช่น ฟอร์มาลีน ยาฆ่าแมลง บอแร็กซ์ หรือสารฟอกขาว เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะไปมีผลต่อการทำงานของส่วนต่างๆ ในร่างกาย

คุณหมอได้ยกตัวอย่าง กรณีของสารฟอร์มาลีนที่มักปนเปื้อนมากับอาหารทะเล ซึ่งจะส่งผลต่ออวัยวะภายในร่างกายของเรา คือ ไต หัวใจ สมอง ดังนั้นหากเราเลือกรับประทานอาหารที่ไม่มีสารฟอร์มาลีน ก็จะเป็นทางหนึ่งที่ช่วยให้ร่างกายของเราได้พักผ่อนและสามารถสร้างภูมิต้านทานให้แก่ร่างกายเราได้ หรือกรณีสารบอแร็กซ์ ที่ปะปนมาในลูกชิ้น เด้ง ขนมปังแห้ง อาหารดอง หรือเส้นบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปแห้งๆ ที่ชอบกินกัน อันเป็นสาเหตุของโรคกรดไหลย้อน โรคกระเพาะ ลำไส้ ดังนั้นเราต้องหลีกเลี่ยงอาหารเหล่านี้ ส่วนกรณียาฆ่าแมลง ที่เกษตรกรมักฉีดตอนเช้า แล้วเก็บผักผลไม้มาขายในช่วงบ่ายทันที ทำให้ยาฆ่าแมลงยังคงอยู่ในผักผลไม้เหล่านั้น เมื่อซื้อมาแล้วไม่ล้างทันทีจะทำให้สารพิษสะสมอยู่ในอาหาร เมื่อนำมากินก็จะเป็นอันตรายต่อร่างกายเช่นกัน

ในช่วงท้ายของการบรรยาย คุณหมอโกศลได้นำสมุนไพรดีๆ มาฝากผู้เข้าร่วมฟังการบรรยายในวันนั้น 2 ชนิดด้วยกัน คือ “น้ำยาบ้วนปากสมุนไพร” ที่ผลิตจากข่อย ซึ่งจะช่วยบำบัดรักษาแผลในปาก รำมะนาด เหงือกบวม หรือกลิ่นปากได้ และ “ขี้ผึ้งพญาว่าน” แก้ปวดข้อปวดกระดูก กล้ามเนื้อ เหมาะกับคนวัย 40 ปีขึ้นไป ส่วนผู้ที่อายุยังน้อย ก็จะช่วยแก้อาการคันโดยให้ใช้ทาหลังอาบน้ำ หรืออาจนำมาป้ายจมูกช่วยแก้หืดหอบได้อีกด้วย โดยทั้งหมดเป็นสมุนไพรแท้ไม่ผสมสารเคมีใดๆ จึงไม่มีอันตรายต่อผู้ใช้

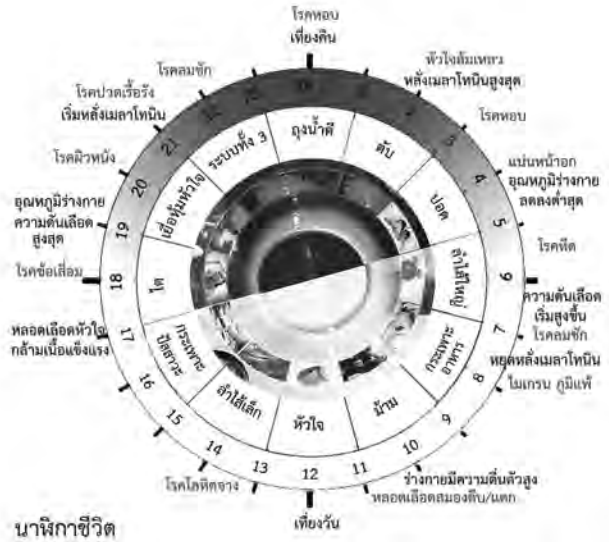

นาฬิกาชีวิต

บรรยากาศการตรวจธาตุเจ้าเรือน

นอกจากนี้ยังมีบริการตรวจชีพจรตามธาตุเจ้าเรือนโดยทีมแพทย์ทางเลือก ให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมรับฟังในวันนั้น ซึ่งเป็นลักษณะการตรวจเพื่อบอกปัญหาภายในของแต่ละคนว่ามีความบกพร่องอะไร ควรรับประทานอะไร และควรปฏิบัติตัวอย่างไร ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมฟังเป็นอย่างมาก ดูได้จากแถวที่ยาวเป็นหางว่าวภายหลังจากเสร็จสิ้นการบรรยายเพื่อรอการตรวจจากทีมแพทย์ทางเลือกของคุณหมอโกศล สิงห์ทอง

จากการร่วมฟังการบรรยายที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้ ผู้เขียนจึงใคร่กล่าวขอบคุณคุณหมอโกศล สิงห์ทอง และทีมงานแพทย์ทางเลือก ที่ได้มาให้ความรู้และเคล็ดลับการปฏิบัติตัวอันเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ และที่จะลืมเสียมิได้ คือขอขอบคุณโครงการ Farmer Shop ที่จัดสรรสิ่งดีๆ มากำนัลให้แก่ลูกค้า พร้อมเงินเฉลี่ยคืนเล็กๆ น้อยๆ ให้แก่สมาชิกโครงการในวันนั้นด้วย ผู้เขียนขอเป็นกำลังใจในการดำเนินงานของโครงการที่มุ่งมั่นสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้แก่ประชาคมมหาวิทยาลัย และหวังว่าจะก้าวต่อไปสู่ระดับประเทศในเร็ววัน....